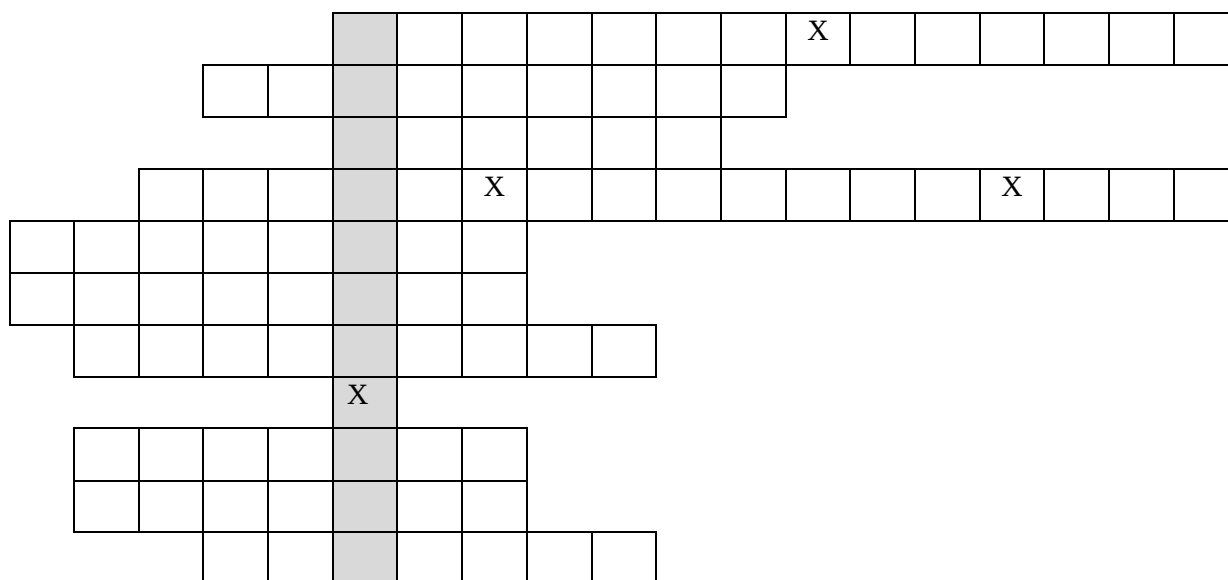

!!! Pracovní listy prosím vyplnit, ale ke kontrole nezasílat. Tyto listy budou zkontrolovány po návratu do školy, proto je prosím uchovejte. !!! Pokud nemůžeš tisknout, piš do sešitu jen písmeno úkolu a tajenku. U úkolu C jen slova v pořadí v jakém byla doplněna.

A. Vylušti křížovku

František Josef I. byl nejdéle vládnoucím panovníkem na českém trůně. Kolik let (jen bez několika málo dnů) vládl, prozradí tajenka.

- 1) Nejznámější česká strojírenská továrna, která byla založena v Plzni. Vyráběly se zde stroje, mosty, motory, zařízení pro doly, turbíny (stroje k výrobě elektřiny). Koncem 19. století se tato továrna stala největší továrnou na výrobu zbraní (zbrojovkou) v habsburské říši.
- 2) Nový pohon strojů, který vystřídal páru. Byl výkonnější a mohl být využíván nejen v továrnách, ale i v domácnostech nebo dopravě.
- 3) Český hudební skladatel, který dosáhl velkého uznání v Evropě i Americe, se jmenoval Antonín _____ (doplň).
- 4) Autor divadelní hry, ve které poprvé zazněla píseň, která se postupně mezi lidmi velmi rozšířila. Nakonec se stala i československou a poté českou národní hymnou.
- 5) Novinář, který patřil mezi nejpronásledovanější vlastence, protože v novinách otevřeně vystupoval proti Habsburkům a jejich vládě. Nakonec byl zatčen a odvezen do vyhnanství. Krátce po návratu do vlasti zemřel. Jmenoval se Karel Havlíček _____ (doplň).
- 6) Ochranné hradby postavené v ulicích. Lidé zde bojovali proti vojsku.
- 7) Lidé, kteří vystupovali na obranu české vlasti, snažili se uchovat český jazyk a probudit u lidí národní cítění.
- 8) Česká spisovatelka, vlastenkyně, autorka knihy Babička se jmenovala Božena _____ (doplň).
- 9) V roce 1867 si Maďaři vymohli rozdělení habsburské monarchie na dvě části. První z nich byla Rakousko a druhá _____ (doplň).
- 10) Jazyk, kterým se hovořilo na dvoře habsburského císaře.

Tajenka: _____

B. Vylušti osmisměrku. Ze zbylých písmen slož tajenku.

V tajence vyjde první české knihkupectví a vydavatelství založené v Praze. Hrálo velkou roli v souvislosti s národním obrozením. Tiskly a prodávaly se v něm české knihy, kalendáře a noviny.

T	Y	L	Č	Y	D	R	A	G	E
I	N	S	S	E	N	Á	M	M	K
C	Ě	K	O	S	K	Á	R	Y	E
N	M	P	Á	K	E	X	Á	S	R
E	C	Š	O	Ř	O	P	Ž	L	Á
T	O	E	E	L	O	L	O	B	C
S	V	L	D	N	K	V	P	E	J
A	Á	A	I	E	C	A	D	K	E
L	O	CH	O	T	N	Í	C	I	R
V	E	Ý	K	C	A	L	A	P	K

- 1) Lidé, kteří vystupovali na obranu české vlasti.
- 2) Příjmení historika, který sepsal dílo, ve kterém podrobně popsal dějiny českého národa.
- 3) Příjmení autora divadelní hry Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka.
- 4) Ozbrojené oddíly vytvořené lidmi k obraně proti císařskému vojsku.
- 5) Divadelníci, kteří v divadelním spolku účinkovali bez nároku na honorář. Divadlo bylo jejich volnočasovou zálibou.
- 6) Příjmení spisovatelky, která je autorkou knihy Babička.
- 7) Spolek, který se zabýval tělovýchovou. Založili ho Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner.
- 8) Drobná mince, která byla později nahrazena korunou.
- 9) Sochař Josef Václav _____ (doplň) se podílel na výzdobě Národního divadla. Je také autorem sochy sv. Václava na Václavském náměstí v Praze.
- 10) Malíř, který vyzdobil orloj na Staroměstském náměstí.
- 11) Katastrofa, která postihla nově postavené Národní divadlo a téměř ho zničila.
- 12) Hudební skladatel Antonín _____ (doplň) – autor opery Rusalka – proslul v Evropě i Americe.
- 13) Společenský tanec, který vznikl v Čechách a brzy se rozšířil po Evropě.
- 14) Malíř, který se podílel na výzdobě Národního divadla, se jmenoval Mikoláš _____ (doplň). Známá jsou také jeho sgrafita na fasádách domů.
- 15) Na mnoha místech Evropy – i v Čechách – se začaly objevovat protesty proti vládě Habsburků. Lidé chtěli více svobod a více samostatnosti jednotlivých zemí monarchie. Je pravda, že tyto revoluce proběhly roku 1883?

Tajenka: _____

C. TECHNICKÝ POKROK 2. POLOVINY 19. STOLETÍ

Doplň do textu chybějící slova. Můžeš využít nabídku pod textem.

Po zrušení roboty a poddanství nastaly ve společnosti velké změny. Byly zrušeny spolky řemeslníků jednoho oboru – tzv. _____. Postupně zanikla ruční výroba a dílny, ve kterých se vyrábělo ručně – říkalo se jim _____. Průmysl ovládla výroba v _____, ve kterých byly využívány _____. České země se staly střediskem průmyslu v habsburské monarchii. Rozvíjela se různá průmyslová odvětví. Na Liberecku se rozvíjel _____ průmysl. Rozvíjel se _____ průmysl, který výrobou umělých _____ ovlivnil _____. Růst počtu obyvatel způsobil zvýšenou spotřebu _____ a tím i rozvoj _____ průmyslu. Stavěly se pivovary, lihovary, cukrovary, škrobárny. Z českých zemí se vyváželo zejména _____ a _____. Nejznámějším českým pivovarem se stal plzeňský _____. Velký rozmach zažil _____ průmysl, který zásoboval stroji další průmyslová odvětví. Nejznámějším strojírenským závodem se staly _____ v Plzni. Založil je inženýr _____, který z malé továrny vybudoval velký podnik vyrábějící stroje, motory, důlní zařízení, zbraně, stroje sloužící k výrobě elektřiny – tzv. _____. Strojírenství bylo závislé na _____ průmyslu. Hutě vznikaly poblíž dolů na _____. Mezi nejznámější patří Vítkovické železárny v _____ a Poldi Kladno. Rozvoj výroby byl podpořen vynálezem _____, která byla využitelnější než dosud používaná _____. Rozvoj průmyslu vedl k výstavbě _____. Vlaková doprava urychlila přesun _____. Železniční síť propojovala větší _____ i menší _____. Města rostla. Stěhovalo se do nich za _____ mnoho _____. Začaly se proto stavět nové domy. Postupně se _____ ulice, zavádělo se _____, budovaly se vodovody a _____. V ulicích začaly jezdit _____. Ze začátku byly tažené _____, později poháněné _____.

(cechy, dláždily, hnojiv, pivo, železnice, manufaktury, elektřinu, turbíny, cukr, továrnách, kanalizace, hutním, Škodovy závody, textilní, zemědělství, stroje, zboží, elektřiny, lidí, osvětlení, Prazdroj, chemický, pára, potravin, koňmi, Ostravě, města, strojírenský, potravinářského, prací, černé uhlí, obce, Emil Škoda, tramvaje)

E. Vylušti tajenku.

V tajence vyjde příjmení dvou mechaniků, kteří koncem 19. století položili základy automobilky v Mladé Boleslavi. Vyráběli jízdní kola, motocykly a posléze první automobily. Později došlo ke sloučení této továrny se Škodou Plzeň a další automobily už nesly značku Škoda.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

- 1) Opera Bedřicha Smetany, kterou bylo znovuotevřeno opravené Národní divadlo. Opera nese jméno přemyslovské kněžny. Použij 1. písmeno názvu opery.
- 2) Pozdrav, který pochází z doby výstavby Národního divadla. Použij 2. písmeno.
- 3) Uspořádání společnosti, ve kterém jsou někteří lidé podřízeni jiným. Velký vliv v tomto typu uspořádání má šlechta a církev. Použij 3. písmeno.
- 4) Před vznikem továren se výroba soustředila do dílen, ve kterých každý dělník vyráběl část výrobku. Použij 10. písmeno názvu těchto dílen.
- 5) Ochrané hradby, které lidé stavěli v ulicích na svou obranu před vojskem. Použij 4. písmeno.
- 6) Autorka knihy Babička. Použij 5. písmeno jejího křestního jména.
- 7) Příjmení profesora, který působil na české části pražské univerzity. Do dějin se zapsal zejména v souvislosti s první republikou. Použij 4. písmeno.
- 8) Habsburský císař, který nastoupil na trůn koncem roku 1848. Použij poslední písmeno jeho prvního jména.
- 9) Tělovýchovná organizace založená M. Tyršem a J. Fügnerem. Použij 5. písmeno názvu organizace.
- 10) Úřední kontrola všech zpráv a informací. Použij 2. písmeno.
- 11) Autor sochy sv. Václava na Václavském náměstí. Použij 1. písmeno jeho příjmení.
- 12) Roku 1867 byla habsburská monarchie rozdělena na 2 části a změnil se tak i její název. Použij 11. písmeno jejího nového označení.
- 13) Příjmení malíře, který je autorem výzdoby staroměstského orloje. Použij 3. písmeno.
- 14) Typ vlády, kdy panovník vládne sám a má neomezenou moc. Použij 7. písmeno.

F. Vylušti tajenku.

V tajence vyjde nejznámější objev elektrotechnika a vynálezce Františka Křižíka. Jedná se o předchůdce žárovky, se kterým Křižík sklídl úspěch nejen v českých zemích, ale také v ostatních zemích Evropy. Pro příznivce západočeské metropole: Křižíkova dílna na výrobu tohoto vynálezu sídlila právě v Plzni.

1	2	3	4	5	6	7	8	9

10	11	12	13	14

- 1) Název písně, která se později stala českou státní hymnou. Použij 2. písmeno 2. slova názvu.
- 2) Nucená práce poddaných ve prospěch vrchnosti. V habsburské monarchii byla zrušena po revolucích roku 1848. Použij 3. písmeno.
- 3) Společenský tanec, který vznikl v Čechách. Použij 3. písmeno.
- 4) Místo (továrna), kde se vaří pivo. Použij 4. písmeno.
- 5) Hudební skladatel a dirigent, který je autorem hudby české státní hymny. Použij 5. písmeno jeho příjmení.
- 6) Zdroj energie, který vystřídal páru. Použij 4. písmeno.
- 7) Místo (továrna), kde se vyrábí cukr. Použij 5. písmeno.
- 8) Kulturní zařízení, která přispívala k šíření češtiny. Použij 3. písmeno.
- 9) Město, ve kterém se v českých zemích vyráběly první automobily. A vyrábí se tam dodnes. Použij 5. písmeno 1. slova názvu města.
- 10) Příjmení českého historika, který sepsal dílo zabývající se českými dějinami. Použij 3. písmeno.
- 11) Malíř – autor výzdoby Národního divadla a autor sgrafit zdobících fasády mnoha domů. Použij 1. písmeno jeho příjmení.
- 12) Současný název pro Uhersko. Použij 1. písmeno.
- 13) Město, ve kterém založil Emil Škoda své strojírenské závody. Použij 1. písmeno.
- 14) Dopravní prostředek, který začal jezdit v ulicích. Nejprve byl tažený koňmi, později poháněný elektřinou. Použij 3. písmeno.